

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
România, America și alte țări străine 10 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oraă 12 bani
a treia-oraă 10 bani.

Pe calea răscoalei.

Din Ianuarie a. c. de când cu marea mișcare a muncitorilor și cu versările de sânge din capitala Rusiei, San-Petersburg, în împărăția rusească n'au mai încetat răscoalele în deosebite orașe și ținuturi. Dacă focul tulburărilor a fost potolit și stins în un loc, a insbucnit cu putere în alt loc. Cu deosebire au devenit primejdioase mișcările de răscoală în Polonia rusească și în Caucaz, dar și în alte părți și după cum se vede, autoritățile nu sunt în stare a înfrâna elementele tulburătoare, de oare-ce în unele locuri soldații, armata, încă simpatizează cu resculații.

De vre-o 10—12 zile s'au iscat mari tulburări în Polonia în orașul Lodz, de unde focul răscoalei s'a lătit repede în alte părți printre Poloni, ear' acum a trecut și la marele oraș neguțătoresc Odessa, unde răscoala a luat proporții uriașe. Frumosul oraș este pe jumătate ruinat, ulițele îi sunt stropite cu sânge și groaza domnește preste tot locul. Răscoala aici au început o matrozii vaporului »Kneaz Potemkin«, care a sosit în 28 Iunie c. la Odessa, venind dela Sebastopol, apoi au urmat scenele groaznice în oraș. Vaporului »Potemkin« s'a alăturat și vasul »Pobiedonoșev« și după ce au bombardat orașul »Potemkin« a plecat la Costanța, portul frumos al României, amenințând și aici cu bombardare. În sfârșit vaporul a plecat mai departe, fără să se predea.

Răscoala din Odessa a provocat mare senzație pretutindenea și a întărit și pe alți nemulțumiți cu stările din Rusia, a se răsvrăti. Știrile mai nou vestesc, că e frică de isbucnirea răscoalei și în Sebastopol, în Kronstadt și în alte locuri.

Astfel pe când Port-Arthurul s'a pierdut, pe când flota rusă a fost nimicită în apele chineze, și armata de pe uscat din Mangiuria a fost lovită neîntrerupt de catastrofe, în lăuntrul împărăției încep a se înstăpâni stări anarhice, cari pot să aducă prăbușirea întregii zidiri de stat, așa cum e clădită și cum a lucrat și lucrează ea acum.

În fața semnelor, ce se ivesc în Rusia, putem să zicem, că marea împărăție e pe calea răscoalei. Causele, cari au adus lucrurile aci sunt mai multe și diferite, dintre ele însă cele mai însemnate sunt forma despotică a statului și în legătură cu ea volnicia deregătorilor mari și mici și apoi miseria claselor muncitoare. Țăranul rus e mai puțin simțitor încă față de aceste mișcări, dar' întrebare că până

Soldați ruși strică calea ferată.

când, de oare ce partidul revoluționar face mari eforturi de a-l câștiga pentru resvrătire. Și ici coala s'au ivit deja și răscoale de țărani.

Ce se va alege din aceste mișcări și nemulțumiri și răscoala pornită unde se va sfârși, azi nu se poate ști.

Aceasta atrăne mult și în locul dințaiu dela înțelepciunea acelor, cari au azi în mână puterea. Acestia sunt Țarul, marii duci și alți deregători înalți.

Țarul a primit la Peterhof pe trimișii zemstvoudilor și le-a declarat, că voința lui este nestrămutată pentru de a introduce reforme și a admite pe aleșii poporului la lucrările statului. Reformele

însă tot întârzie, ceea-ce agravează stările. De aceea cei 117. de reprezentanți ai orașelor mari rusești, întruniți în Moscva, au votat o hotărîre, în care zic, că o reprezentanță a poporului în înțeles constituțional, este de lipsă neîncunjurată. Vorbind apoi de reforme, au declarat, că întârzierea introducerii reformelor puse în vedere, are urmări tot mai rele pe zi ce merge.

Țarul a primit și alte deputații, dar' se pare că în privința reformelor șovăiește, ear' în timpul acesta nemulțumirea și mișcările revoluționare cresc și se lătesc.

Eată ce zice o foaie fruntașă din Berlin »Vossische Zeitung« despre stările din Rusia :

»Cea-ce s'a petrecut în zilele din urmă în imperiul rusesc, nu mai e răscoală, nici mișcare revoluționară, ci o adevărată rescoală cu toate grozăviile ei. Intreaga Polonie stă în flăcări, în Gaucas se măcelăresc popoarele, în Petersburg, unde oficerii încep deja să șovăească, asteaptă izbucnirea sâlbatică a lucrătorilor, ear' în Moscva s'au întrunit în congres 117 orașe, cari cer reforme și despre cari se zice, că ar voi a introduce o nouă ocărnuire în vechiul oraș al Țarilor. Și pe lângă toate aceste s'au ivit acum ne mai pomnitatele întâmplări din Odesa, cel mai însemnat oraș comercial rusesc«.

Întâmplările din zilele aceste sunt următoarele :

Causa rescoalei în Odesa.

În 28 Iunie seara a sosit în portul de la Odesa, venind de la Sebastopol, vaporul »Kneaz Potemkin« și un torpilcr. Pe vapor domneau stări anarhice. Matrozii, în număr de preste 700, s'au revoltat împotriva oficerilor, deoarece, după cum se zice, căpitanul vaporului a împușcat pe un matroz, Omelciuc, care s'a plâns, că mărinarilor li-să dă mâncare rea, carne împușată. Matrozii au aruncat pe oficeri în mare, ear apoi sosind la Odesa, au scos a țerm pe mortul Omelciuc. Știrile aceste se răspândiră cu repeziciune și mii de oameni se duseră spre locul, unde era Omelciuc. Matrozii de pe »Potemkin« au declarat, că dacă autoritățile vor voi să-i prindă, vor bombarda orașul. Și în adevăr au și început bombardarea cu tunuri. Atunci se încep și rescoala muncitorilor pe stradele orașului și lupta cu soldații.

Rescoala atât a mărinarilor, cât și a muncitorilor din Odesa a fost pusă la cale de socialiștii revoluționari. De aci se explică, că îndată ce a sosit vaporul »Potemkin« în port, în Odesa a izbucnit rescoala.

Pe stradele Odesei.

Îndată după izbucnirea rescoalei ulițele orașului înfățișau o priveliște grozavă. Răsculații aprindeau casele, cu deosebire casele publice, pușcau și ucideau. Astfel a fost pustiit o parte a portului, gara, care a costat două milioane de ruble, au jefuit un magazin de de arme, cum și alte zidiri mari. În acest

timp de pe »Potemkin« se aruncau bombe asupra orașului, ear' răsculații se luptau neîntrerupt cu miliția, ridicând în mai multe uliți baricade (zăgazuri). Mulți cetățeni și neguțatori au fugit pe vapoare, alții au plecat cu trenul, dar' mulți au fost uciși pe ulițe. Cadavrele zăceau cu sutele și cu miile pe strade, ear' în spitale nu mai era loc pentru răniți.

În sfârșit sosind miliție din toate părțile și în număr mare, s'a restabilit încâtva liniștea, rămânând orașul pe jumătate ruinat și stradele pustiite.

„Kneaz Potemkin“.

Împotriva matrozilor răsculați guvernul din Petersburg a trimis pe vice-amiralul Krieger din Sebastopol, cu 4 vapoare. Îndată-ce Krieger a sosit la Odesa »Potemkin« a încetat cu bombardarea orașului. Să răspândise vestea, că matrozii răsculați s'au predat. Aceasta n'a fost adevărat. Din contră temându-se că vor fi urmăriți, au plecat din aretul portului Odesa și în 2 Iulie c. seara au sosit pe neașteptate în portul României, Constanța (Dobrogea). Anume a sosit acolo vaporul »Kneaz Potemkin«, însoțit de două năi-torpede. Astfel în rescoala matrozilor ruși a avut să joace rol și România.

La Constanța.

Când s'a apropiat »Kneaz Potemkin« de Constanța, vice-colonelul Balescu și Negru, comandantul portului i-s'au dus înainte. Pe vapor oficerii români au fost primiți bine. Matrozii, cari erau fără nici un oficer, au spus, că sunt răsculați și au venit la Constanța să ia de-ale mâncării și muniție. Bani aveau pe corabie. Au mai spus apoi, că tractarea aspră și mâncarea rea sunt cauzele pentru cari s'au răsculat. Între matrozi erau și mai mulți Români din Basarabia.

Autoritățile române, în urma poruncei venite din București, au refuzat vasului »Potemkin« de a se aprovisiona în port și au provocat personalul să se predea sub condiția, că vor fi lăsați liberi să meargă unde vor voi, dar' fără armatură. Matrozii după oarecare timp de cugetare au declarat că nu se predau și au amenințat, că vor bombarda orașul dacă nu li-se dă proviantul cerut.

Aceasta a provocat mare neliniște în oraș. Oamenii se grămădeau cu sutele pe mal să privească desfășurarea lucrurilor.

Luni dimineața torpilcrul rusesc a și încercat să pătrundă în port, dar' crucișatorul

român »Elisaveta« i-a dat semn cu trei pușcături de tun, să nu se apropie. Torpilcrul a stat pe loc, apoi după oare-care timp de cugetare s'a reîntors la »Potemkin« și amândouă au plecat spre mează-noapte. Pe când vasul »Pobiedonoscev« s'a predat în Odesa, »Kneaz Potemkin« nu se știe unde se află, e rătăcitor pe marea Neagră și corăbiile cu mărțuri se tem, că vor fi jefuite de matrozii răsculați. Purtarea autorităților române din Constanța a fost cu tact și energică. Guvernul român a trimis la Constanța artilerie din Cernavoda și s'au luat măsuri de apărare pentru casul, că »Kneaz Potemkin« s'ar rentoarce la Constanța.

După rescoală.

În Odesa și împrejurime se află acum concentrat un întreg corp de armată. Pe stradele orașului circulează patrulare tari și comunicația e anevoioasă. Cu prilejul rescoalei măcelul a fost îngrozitor; au fost uciși preste 7000 oameni, din cari mulți au perit în flăcări. Emigrarea din oraș continuă. Zilnic câte 4000 părăsesc orașul.

În Lodz asemenea sunt mari pustiiri. Numărul celor uciși este la 6000.

În alte părți asemenea se ivesc semne de rescoale. În Petersburg s'au pus în grevă 25.000 de muncitori. În Chișineu (Basarabia) a erupt asemenea greva.

Monarchul nostru a plecat la Ischl, după cum se vestește din Viena. Maj. Sa va petrece vara acolo și acolo își va serba aniversarea de 75 ani de la naștere. Cu acest prilej vor fi serbări, dar mai mult în cerc familiar. În 20 August Maj. Sa va merge la manevrele din Tirol, ear la începutul lui Sept. la cele din Boemia.

DIN LUME.

Tratări de pace.

Tot mai mult teren se pare a câștiga înclinarea spre pace între Rusia și Japonia. Trimișii ambelor țări pentru încheierea păcii se vor întruni în Manchester, oraș în America. Timpul întâlnirii e începutul lui August. Trimișii vor fi din partea Rusiei ambasadorii Rosen și Muraviev, din partea Japoniei baronul Komura și ambasadorul Takahira. Poate vor fi numiți și alți încredințați.

FOITA.

Pețitorul.

Monolog de Chimu.

(Urmare și fine).

Apoi mintea, înțelepciunea mea între ce ori-și-ce minte ageră-timpită. Eu mă rog, aflu și am aflat așa minuni cu mintea mea de nici minunerii ăia, sau cum drac le zic, nu află mai mari minuni. Eu am aflat, mă rog, prima-dată că soarele când răsare, răsare din pământ ca ciupercile și când apune iarăș se bagă în pământ; eu mă rog, am aflat și aceea, că roatele de aceea se ung ca să nu cârțâie și nu cum zic unii că pentru ca să se învârtă mai ușor, eu am aflat mă rog și aceea, că dacă bagi o bătă în bicicleta unui domnișor dela oraș când acela merge cu ea, el cade jos ca napu.

Vedeți dar' că cine sunt eu și totuș nu am norocul visat de mine.

Probat-am eu, a peți cu popă, cu dascăl, cu sfăt, adică cu toate fețele bisericești, dar' n'am avut noroc. Și când nu ai noroc cu acestia cari mereu au pe Dumnezeu în gură (la o parte: dar' nu în gând) spuneți-mi ce să mai faci?! Ca să-mi știți mai deaproape pățaniile mele cu aceste trei fețe bisericești, iată vi-le și istorisesc.

Bine-mi aduc aminte, că pornind cu popa la pețit, așa de bine 'mi-s'a sfetit norocul de încă în ceasul acela am și fidanțat. Dar' uitați lucrul naibii, pe când se mă întrebe popa că o vreau? chiar în momentul acela 'mi-am fost țintit ochii în grindă — pe semne mă gândeam la acelea zile fericite de cari voi avea parte ca căsătorit — și în loc să zic că o vreau, strig: grindă! Popa meu, că el ne fidanța, pentru asta mică greșală mă aruncă afară zicându-mi nebun. Furia părintelui cu atât fu mai mare, că bagsamă îl cheama Toader Grindă și gândind că pe el îl batjocoresc — mă dădău afară.

Pentru rușinea asta mare nici-când n'am mai îndrăsnit a fidanța pe la popi, știind că

chiar când numai te visezi cu popi nu umbli bine.

Cu dascălul din satul nost încă am pățit-o. După-ce am plecat cu el la pețit, ducându-l să pună vorbă bună pentru mine, l-a pus păcatele și s'a îndrăgit el în fata aceea, care astăzi e și soția lui. Pottim aci omenie dela dânsul, mă face nebun că 'mi-o pețește mie și o duce el, — zicând că eu sunt servitorul lui.

Sfātu? O, nici cu acesta n'am umblat mai bine, se poate, pentru-că toți trei suflă într-o cădelniță!

Cu acesta încă avui mare val. Ne-am fost vorbit să mergem amândoi la pețite și căutându-l eu acasă pe vremea pornirei noastre, nu l-am aflat; și ca să vie mai curând de unde era; și ca nu cumva să întârziem de trenul cu care era să mergem, m'apuc și trag un clopot dela biserica la care servea el că auzind va ști, că e om străin la clopote și va veni curând, m'apuc cum zic și trag la clopot de răsuna satu, dar' păcate,

Știri mărunte.

Răscoala în Creta nu e potolită. A fost o luptă crâncenă între răsculați și o trupă rusească. Agitația pentru unirea cu Grecia continuă.

Soldați ruși stricând calea ferată.

— Vezi ilustrația. —

Chipul nostru de azi ne întârșoșează earăș o scenă din războiul cel mare dintre Ruși și Japonezi. După marea și sângeroasă luptă dela Mukden, Rușii s'au retras în fugă spre mează-noapte, urmăriți de Japonezi, cari au pus mâna pe calea ferată, pe care își puteau prevedea ușor cu provizii și muniție oastea. Văzând aceasta Linevici, comandantul Rușilor, a trimis mai multe cete de Căzaci cu porunca să se apropie de calea ferată și să o strice, rupând șinele. Chipul nostru ne arată o astfel de lucrare a unei cete de Căzaci.

Un examen din jurul Gherlei.

Ca oaspe am luat parte Duminecă în 11 Iunie st. n. a. c. la examenul dela școala rom. gr.-cat. din comuna Săplac. Examenul a fost condus de dl preot local Paul Boca și de dl învățător Ioan Boer, ca esmis protopopesesc din Gherla.

Examenul s'a început la 2 1/2 ore d. a. cu studiul religiei, s'a continuat cu toate studiile prescrise pentru școala poporală și s'a sfârșit la 5 ore cu dialogul: »Despre beție« bine apreciat de publicul ascultător.

Ne-a pus în uimire curagiul micuților băieți de școală, claritatea și precisiunea răspunsurilor precum și ținuta lor frumoasă, ce au arătat-o și am văzut-o în decursul examenului.

Din materialul prescris din toate studiile propuse și rezultatul acestora, precum și din cele mai sus înșirate se vede clar, că harnicul învățător local dl Ioan Bunea a fost un învățător conștios de chemarea sa, care nu a cruțat osteneală de a lucra în via Domnului.

Nu pot trece cu vederea să nu amintesc cântările bine învățate, atât bisericesti cât și naționale și nu pot să uit dialogul bine predat despre »Sărbătorile băbești«, de trei fețițe, ce a fost atât de nimerit înaintea unui așa de mare număr de ascultători, între cari au fost inteligenții din loc și oaspeți din jur și solemnitatea au mai ridicat-o și o frumoasă cunună de dame.

neiertate, că pricepându-mă, se vede, la trasul clopotului, l'am tras ca de foc, că întreg satul veni la mine în turn și mă dedură jos zicându-mi scrintit. Bietul sfātu își căpătă pentru mine un nas, de nici azi nu-i vine să se uite cătră mine.

Iată dar' norocul meu în căsătorie!... Nu m'am întâlnit nici-când cu femeii cu vase goale — pornind a peți, n'am întâlnit vulpi, iepuri și totuș n'avui noroc. Pentru ce? nu știu! Poate 'mi-e scris de cel de sus să nu am noroc în căsătorie; poate protocolul vieții mele s'a pierdut; poate scriitorul vieții mele 'și-a uitat să-mi dea și mie soție. Să fie blăstēm pe mine nu se poate, pentru-că nu am făcut nimăruî nici un rău; ba nici bine. Dar' eu tot nu sînt supărat și mă mângăi cu aceea, că doar' mi-a venit și norocul meu cât de târziu. Ha! Ce ziceți la asta?

Laudă merită senatul școlastic, ba toți Săplăcanii pentru școala frumoasă corăspunzătoare legilor, ce au ridicat-o în anul trecut în mijlocul comunei. E de însemnat însă, că săplăcanii și înainte de acest an au avut școală frumoasă, dar' în anul 1903 Oct. 7 s'a iscat un foc mare, care a făcut scrum și cenușe un șir de căși, între ele și școala.

Și după o așa nenorocire oamenii bravi nu 'și-au pierdut curagiul și nici nu au desnădăruit, ci au pus umăr la umăr mic cu mare și n'a cruțat nimeni nici ostenele, nici jertfe până-ce nu au ridicat școala frumoasă ce azi vestește trecătorului, că în Săplac se află așa oameni și Români buni, cari pentru școală și biserică sunt gata a-și jertfi totul.

Veridicus.

De-ale școalei.

III.

Apostolul culturii generale este învățătorul poporal.

Pentru-ca învățătorul să-și poată împlini chemarea sa, care într'adevăr este grea și împreună cu multă responsabilitate, trebuie să posadă unele calități, ear' soarta lui îmbunătățită în așa regulă, ca educațiunea să nu sufere scăderi.

Forurile competente în această cauză să facă totul, ca învățătorul puținul lui dinar să-l primească la timp, căci dacă aceasta nu există, îndată și dînsul e distras și n'are atragere spre școală.

Amintesc însă, că cel-ce voește să fie învățător, înainte trebuie să se judece pe sine cu toată serioșitatea, apoi să precugete, că un învățător este responsabil pentru faptele sale înaintea societății, și înaintea lui D-zeu. Numai așa să-și aleagă cineva această carieră, dacă simțeste în sufletul său destulă putere morală și destul talent.

Învățătorul trebuie să fie educator bun.

Această calitate este baza tuturor celorlalte calități ale vieții.

El trebuie să-și iubească chemarea sa ca sufletul său, să iubească pe elevi, să fie sîrguincios și conștient, să fie om moral, să aibă cultura socială, să trăiască bine cu toți cei dimprejurul său, căci numai sub scutul bunei înțelegeri se poate lăți lumina culturii în toate straturile societății.

Pentru-ca toate acestea să se poată realiza din partea învățătorului poporal, dau sfat întregului popor românesc, ca școala să o provadă cu toate cele de lipsă, să iubească pe învățătorul care numai bine le voește, pe lângă iubire însă să-și plătească dinarul regulat, căci nu-l plătește înzădar, și făcând voi astfel dragi Români, vom ajunge și noi pe țările culte, unde învățătorii sunt bine plătiți și iubiți de toți.

Sperând că-mi veți asculta cuvîntul, închei cu cuvintele învățatului Florantin: »Nici suveranii, nici oratorii corpurilor legiuitoare nu poartă în realitate politica cea mare a popoarelor, ci numai învățătorii. Ei fac cu națiunile ce voesc.

Ei hotărăsc soarta popoarelor noastre pentru zile și ani, ci pentru secole.

Dacă voiți să îmbunătățiți soarta popoarelor, trebuie să le dați o generațiune de învățători calificați, dar' și salariați.

Acestia nu vor da națiunii legi strălucite în codice, ci îi vor da legi bune în inimă.

I. A. Toboleanu, inv.

AVIS.

Pentru abonații nostri din America. Iubiții nostri abonați din America, pentru a încunfura ori-ce confuze, sînt rugați a trimite banii de abonament sau ori-ce alți bani, d. e. pentru comande de cărți etc. în pllc (cuvertă), adresată de-a dreptul redacției »Foaia Poporului«. Pe pllc să arată că scrisoarea cuprinde bani și câți și în scrisoare să scrie adresa și comanda. În chipul acesta putem să îndeplinim numai decât comanda. Modul de a trimite banii prin mijlocirea bancilor și băncilor, dă prilej la multe confuzii, la cari noi nu sîntem de vină. Rugăm deci pe iubiții nostri compatrioți din America, a da ascultare acestor rugări a noastre, în interesul lor propriu.

Scrisori pedagogice.

XVI.

Stimate Prietene!

Nu pot înceta de a continua cu expunerea relelor, cari bîntue în societatea noastră românească, atât în păturile de mai jos ale poporului nostru, cât și în clasele diriguitoare, așa numite inteligente. Nu ajutam nimic cu aceea că ne vom tot acoperi relele și păcatele sub cuvînt, că nu-'il lucru cu minte a ne desvîli toate uriciunile înaintea marelui public. Conced, că în parte au drept acești apărători ai tainelor, dar' nu aprob, ca această împăingenie să rămână pe vecie așezată ca o păclă groasă, pusă pe ochii celor-ce ar voi să ajute ca să se curețe staulul lui Augias.

Și astfel eu cu risicul de a supăra, nu mă pot opri aci, căci dorul și iubirea de neam trebuie să fie mai puternică, decât ori-ce considerație de cruțare, ori-cît de bucuros o ai face.

Deci încă nițică răbdare, că până la urmă mult mai este din a mea poveste!

De astă-dată să nu fie cu supărare, dacă voi dedica scrisoarea asta așa numiților »bețivi«. Bijbăe satele de atari ființe, pe cari le vezi săptămîna întreagă cu biata »glăjuță« în mână, perondând cele uliți de prin sat, când oamenii lucră de să rup, ca să-și adune ceva pentru timpul de iarnă, el doinește și taie frunze la căni. Atari oameni sînt foarte primejdioși pentru tinerime, căci ei sînt pilde vii înaintea copiilor, cari știut este, că ziulica întreagă se joacă în țărîna pe cele uliți ale satului.

Contra acestora ar trebui să pășească preoțimea noastră de pe amvon, din troul spovedaniei, cu toată rezoluția și energia recerută. De-asemena se impune învățătorului ca în școală să lucreze din toate puterile, ca să se stîrpească acest rău.

Nu mai puțin deobligate sînt și deregătoriile civile să pășească cu mijloacele, ce le stau la dispoziție în contra acestui rău, foarte răspîndit, cunoscut astăzi sub numele de lacholism.

Alte popoare au făcut reuniuni antialcoholice: Chiar aici în Sibiiu s'a constituit o astfel de reuniune la Sași. Și la noi prin părțile Gherlei s'a constituit reuniuni de temperanță din partea unor învățători și preoți zeloși greco-catolici. Nu cunosc efectele mai cu deamăruntul, de aceea nici nu sunt în poziție de a mă pronunța asupra bunății ori răutății acestui fel de instituții.

Eu însă țin, după vederile mele, că orice reuniuni de temperanță nu vor duce la rezultatele dorite, de-a desrădăcina răul acesta cu totul. Dar' nici că e consult de a proceda la delăturarea acestui viciu, cu o putere așa mare, căutând ca deodată să înăbușim patima atât de înrădăcinată și generală a obștei.

Și aici ca și în alte lucruri trebuie să procedăm treptat. Trebuie să reducem pe încetul măsura beutului și cu timpul vom ajunge să ne putem reține cu totul, dacă vom voi.

În contra naturei nu e permis să lucrăm cu forța, căci ea se răsună!!!

Dr. Petru Span.

Voește și vei putea.

Gârbova, Iunie 1905.

Cu ultima Iunie a. c. încheiăm abonamentul la »Foaia Poporului« pe jumătatea acestui an, ear' cu prima Iulie începem.

Și cu drept cuvânt trebuie să începem și nici când să nu părăsim această foaie de mare folos, care pot zice că a aprins Românilor și m'ai ales țăranilor, lumina științei de a putea vieții mai ușor, ferindu-i de multe rele, și arătându-le calea, care-i poate duce spre bine și fericire. Cunoscu eu destule case în care nu lipsește această foaie, și întrebând despre ea, 'mi-au răspuns că nici-când nu o vor lăsa să lipsească din casele lor. Ear' din contră cunosc destui de aceia, cari până acum nu s'au norocit de a o avea, și acestia pot să zică că umblă prin întunec.

Imi aduc aminte, că înainte de a apărea această foaie, eram de o potrivă cu alții și nu eram deprins cu cetitul și n'am știut atâtea bune câte știu astăzi, de când cetim foaia, care pe lângă deprinderea cetitului, dându-ne și povești felurite, nouă ne-a făcut mari foloase, ferindu-ne de tot ce-i rău, care dacă nu le știam, trebuia să le plătim cu pagube mult mai mari, față de micul preț de abonare.

Deci rog pe toți aceia, care-și voesc lor însuși binele și al națiunii să se aboneze, căci e foarte ieftină, și de mare folos, aducându-ne în toate Duminecile multe lucruri folositoare de care-ți saltă inima, cetindu-le.

Prin cetitul foii își câștigă omul deprinderea de cetit și-și cultivă mintea; sunt oameni de etatea mea, care de când au părăsit școala n'au mai cetit, acum se împedecă cu cetitul ca un începător. Mă întreb că pentru-ce? Sigur că nu s'au mai interesat de cetit, se poate și din cauza lipsei de cărți. Sigur că dacă ar fi avut o foaie nu s'ar fi desvâțat de cetit. Am auzit pe unii zicând, că cele două coroane ce trebuie la foaie, ar avea și alt loc. Drept e, că banii unde nu au loc și cine n'are năcazuri? dar' câte le mai fac unii și cu voia, de care nu au nici un folos, d. e. pe câte lucruri nefolositoare nu cheltuie

omul într'un an de zile, cari cruțându-le ș'ar fi putut abona nu numai o foaie, ci mai multe, prin urmare eată că prin buna chibșuință cri și cine 'și-o poate abona, și se va cenvinge că este mai fericit. Eu dela prima eșire a acestei foi nu m'am lipsit de ea, și nici nu mă voi lipsi, și pe lângă ea și altele, cari toate 'mi-aduc mare folos, — asemenea am stăruit și voiu stăruia la prietenii și cunoscuții mei, ca să se aboneze, fiind tare efină și folositoare, și ar fi de dorit ca aceia, cari știu prețui această foaie să îndemne pe toți să se aboneze, ca să nu fie casă românească în care ea să lipsească.

Voește Române și vei putea, că și Dumnezeu îți va ajuta.

Nicolae Suolu,
neguțător.

Serate de-ale meseriașilor români.

Bogată în roade, »Reuniunea sodalilor români din Sibiiu«, adaugă zi cu zi la avutul său. Lucrarea nentreruptă ține la un loc pe meseriașii nostri și dragostea de a munci pentru binele obștesc, dragoste căreia presidentul nostru *Tordășianu* de-apururea îi dă expresie, prinde tot mai trainice rădăcini în inimile tuturor celor chemați a munci cu dorul omului de a săvârși binele fiindcă este bine. Joi la 29 Iunie, fiind ședința a 6-a literară a Reuniunii, comitetul ei a ținut să-și facă darea de seamă în fața unei mulțimi de peste 100 persoane despre toate faptele dela ultima ședință încoaci. Sumarele ședințelor administrative, cetite de notarul *Duca*, arătau cum Reuniunea cinste a făcut neamului prin aranjarea frumoasei conveniri sociale, împreunate cu însemnat câștig și moral și material, apoi prin participarea corului mixt la sărbările iubile ale Reuniunii »Eintracht«, ce-și sfîșise steagul. Ordinea, disciplina și pășirea deamă a fiecăruia au fost mult laudate de oaspeții industriali, aparținători tuturor naționalităților din orașul nostru și din celelalte centre ce 'și au trimis reprezentanți la sărbări.

Pe lângă acestea sărbări de veselie, Reuniunea nu 'și-a uitat de a lua parte și la o sărbare dureroasă, la înmormântarea modestului culeg.-tipograf *Traian Vestemian*, acest model de băiat cu purtări bune și de o hărnicie ce 'l-a dus în cea mai frumoasă vîrstă a juneței în mormântul udat de lacrimile părinților, a colegilor și a cunoscuților. Fie ca mîngăirea adusă de Reuniune neconsolaților părinți ai neuitatului *Traian*, răsplătită să fie cu jertfele, ce se aduc pe altarul cauzelor bune, îmbrățișate cu atîta desinteresare de cîrmacii Reuniunii meseriașilor nostri.

După cetirea sumarelor și presidentul *Tordășianu*, referindu-se la finele anului școlar, când școlarii aleargă la părinții lor cu secerișul mulțumitor sau nemulțumitor al unui an plin de jertfe pentru părinți, recomandă acestora ca de pe acum să chibzuiescă cu sînge rece asupra alegerii carierii pentru fii lor. E timpul ca s'o rupem cu trecutul, când »domnul« ținea de a sa sfîntă datorință de a face numai »domni« din fii săi și țăranul econom de a face numai eco-

nomi din toți fii săi, fără a ține seamă de facultățile mentale ale băiatului și fără a ne gândi mai ales la marile cheltuieli, ce le avem cu copiii nostri până percurg lungul șir de ani, în cari au să-și facă toate studiile, după absolvirea cărora »domnul absolvent« nu odată nevoit este a lua lumea în cap și a apela și pe mai departe la spriginul bănesc al părinților, ajunși și ei la sapă de lemn.

Cariera industrială s'o avem și noi îndeaproape privire, dat fiind, că ea în scurtă vreme ne dă pe omul gata, pe stăpînul independent, folositor sieși și folositor neamului. Spriginul necesar acum nu ne lipsește nici nouă, ajutoare bănești ni-se imbiu tot cu mai multă dărnicie și pentru meserii.

Cu privire la îmbrățișarea în mare a meseriilor, d-nul *Tordășianu* scoate în relief vredniciile măestrului măcelar și comerciant, dl *Ioan Mazăre*, din *Toplița-română*, la a cărui stăruință singur din *Toplița* sînt aplicați preste 30 băeți de-ai nostri la meserii în Sibiiu, Brașov, Cluj, Seliște, Reghin etc. Fiul dlui *Mazăre*, *Traian*, prezent la ședință, este învățcel lăcătuș în Sibiiu. El se poate lauda de pe acum cu vrednicia de a fi îndemnat alături cu tatăl său pe mulți țărani din *Toplița* să-și dea copii la meserii.

Intrați în ședința propriu zisă, dl *Tordășianu* invită pe învățcelul lăcătuș *Traian Mazăre* să cetească scrisoarea ce 'i-a adus dela părintele său, în care dl *Mazăre* face istoricul nisuițelor, ce 'și-a dat de a îndemna pe *Toplițeni* la îmbrățișarea meseriilor. Scrisoarea plină de învățături, cetită respicat, am ascultat-o cu toții cu multă băgare de seamă. Ea încheie cu consemnarea ucenicilor, calfelor și măestrilor originari *Toplițeni*. Scrisoarea dlui *Mazăre* e vrednică de a fi cunoscută în cercuri cât mai largi. Calfa de prăvălie dl *Eugen Popescu*, ne redă cu pricepere anecdota »Tot cu rînduială și cu chibzueală« de *Șperanță*; dl *Laurențiu Boldor*, sodal mîsar, ne-a încântat cu »Dormi în pace« de *Vlăhuță*; eleva învățătorului *Iordan*, mititica *Maria Rot*, a fost de tot drăguță în poesioara »Înainte«; frumos a cântat dl *Sava S. Dămian*, culeg. tip., compoziția »Măndrușă dela munte«; școlărița *Ana Seracu* cu vocea ei dulce și simpatice a plăcut în scurta poezioară »Visul unei copile« de *Z. Boiu*; dl *Cornel Hulpuș*, binecunoscut nouă dela ședințele anterioare, a fost superb în »Eiso Rab« de *Coșbuc*; d-șoara *Alexandrina Baci* în »Visul lui Ștefan-cel-mare«, și apoi cu o înduieșetoare, cântare, ne-a plăcut la toți; frumos ne au delectat *Ana Simțion* cu »Cîntecul« de *Coșbuc* și *Amalia Muntean* cu poezia »Școlărița bună«, și urmat-a d-nul *Laurențiu Boldor* cu monologul »Haimana«, de *Alexandri*, ce ne-a ținut în continuă veselie.

La încheiere s'au sortat între cei prezenți mai multe cărți și ilustrate, dăruite de Reuniune, ear' dl *Tordășianu*, mulțumind tuturor pentru toate, ne invită la ședința din Iulie.

»Învîgătorul«

PARTEA ECONOMICĂ.

Curățirea sămânței de trifoiu.

(Urmare și fine.)

Urmarea necontrolării sămânțelor de trifoiu începe a-și aduce fructele sale stricacioase, de oare-ce s'a constatat acum pe mai multe locuri câmpuri întregi molipsite cu aurelie, așa că economii, cari sînt mai rău atinși de aceea nenorocire, strigă în gura mare direcțiilor de controlă comitatense, ca se aplice fără cruțare hotărîrile cuprinse în art. de lege XII din 1894 551, prin care »fiecare proprietar este obligat, ca după ivirea »aureliei« în trifoiștile sale, să ia măsurile de lipsă pentru stîrpirea ei grabnică pe întreg teritoriul proprietății sale».

Curățirea aureliei și a altor gozuri din sămînța de trifoiu se face în mai multe feluri. Economii mai de rînd aleg sămînța în niște ciururi simple de mână, proprietarii mai mari însă o aleg în triurele lui Thalmayer, cari au o țesătură de 22 fire de sîrmă pe centimetrul pătrat și cu cari se poate curăți câte un hectolitru pe 1 oră, ear' neguțătorii mai mari de sămînțe mai aleg sămînța de trifoiu și cu ajutorul unor anumite mașini mai perfecționate.

Sînt unii neguțători mai mari de sămînțe, cari cumpără sămînța de trifoiu numai așa brută de pe la economii și apoi o trimit la anumite institute de curățit, cari apoi pe lângă o anumită taxă le-o examinează și curăță, dîndu-le totodată și certificatul de lipsă pentru a o putea vinde în neguțătoria lor.

Cu cât o sămînță de trifoiu e mai bine dezvoltată și mai mare în grăunț, cu atît apoi se poate alege aceea mai ușor și mai bine și din contră: cu cât aceea e mai măruntă, cu atît cade mai multă ca goz sub ciur, după-cum se întîmplă întocmai și grăunțele de bucate. De aceea apoi de regulă cumpărătorii mai sînt cu mare băgare de seamă și la aceasta împrejurare. Să-

mînța de trifoiu se alege de regulă din a doua cositură, care se lasă până când s'a înegrit bine florile roșii ale trifoiului.

Incerările mai nouă făcute cu privire la curățirea sămânțelor de trifoiu au dat următoarele rezultate: 1) 692 chilograme sămînță naturală de prima au dat 676 chilograme sămînță aleasă sau 97.68%, 2) 200 chilograme au dat 187 chlgr. sau 91.60%, 3) 71 chlgr. au dat 65 chlgr. sau 91.54%, 4) 364 chlgr. au dat 318 chlgr. sau 85.98%. Din cifrele de mai sus se poate vedea cu cât sămînța e mai bună, cu atît cade mai puțină sub ciur și cu atîta apoi și procentele de pierdere sînt mai mici.

Curățirea sămânțelor de trifoiu se impune în timpul de astăzi cu atîta mai vîrtos, cu cât de-odată cu importul sămînței de trifoiu american s'a împămîntenit, ca și filoxera din vii, »aurelia americană« (cuscuta racunosa) al cărei grăunț e mai mare ca al celei dela noi și prin urmare e cu mult mai greu de ales.

Economii nostri, cari se ocupă cu cultura trifoiului vor lucra deci tare înțeleptește, dacă vor fi cât se poate de băgători de seamă la sămînța de trifoiu, pe care voesc să o samene, de oare-ce după-cum s'a putut vedea din cele de mai sus, și aci se adeverește proverbul bine cunoscut: »Ce sameni aceea răsare«.

Ioan Georgescu.

Un izvor sigur de înavuțire

Sau Stupăritul.

de George Maican, învățător.

În cazul când voim a opri stupul să nu roiască de loc, ne apucăm și în timpul când are pui mai mulți, retezăm binișor partea de jos a fagurilor (cu celule de trantor și de matce) și după ce am făcut aceasta, punîndu-l la loc, îl așezăm cu partea dinapoi, înainte, făcîndu-i aci urdinișul. Prin aceasta procedură stricăm tot rostul albinelor, aducîndu-le în mare zăpăceală. Ele își scot pui afară făcîndu-și așezămînt pe

partea cealaltă a fagurilor din spre urdiniș. Până dreg ele totul și mai repăreză și fagurii retezați, le trece pofta de roit, mai ales că nu s'au putut nici înmulți una și alta, și n'au dat loc de a se mai pasi nici altă matcă, prin stricarea căsuliilor de matcă o vom urma și apoi cât ține timpul roirei.

Prin oprirea stupilor cu totul dela roit îi facem să ne aducă un mare folos, adunînd miere din greu în despărțămintele anume puse spre acest scop de cumva ai coșnițe de acest fel, iar de nu în cutia pusă de asupra coșniței.

Cu roiul dintîi totdeauna iese matca cea bătrână. Trebuie să-ți semnezi bine acest rou, pentru-că la al treilea an să prăpădești matca de vrei să-1 mai aibi stupul în care e ea. Ne făcînd aceasta, va peri de sine, din cauză că matca depunînd tot ouă de trantor, cari consumă tot ce biet adună albinele, îl apucă iarna fără miere și piere, afară că dela el n'am primit nici roi de loc în acel an.

Matca, în coșnițele mobile o căutăm, luînd faguri de faguri, după ce domolim albinele cu fum și aflîndu-o omorîm ear' în locuri punem altă tinere.

Pentru de a avea totdeauna la îndemînă matca tineră, ținem anume roi de rezervă, — dela cari luăm matce în cas de lipsă.

În coșnițele ordinare se caută matca bătrână, spre a o prăpădi, prin alungarea albinelor. La acestea însă merge cam greu lucrul acesta, pentru aceea mai bine vom face recoltînd stupul cu matca bătrână, de tot. Albinele nu le vom omorî cu pucioasă, ci punînd sub coșniță un blid uns cu miere (când albinele nu sboară pe afară pe dată ce e plin cu albine, îl luăm și-1 punem sub altă în care e miere, dar e de lipsă de albine.

Putem face acest lucru și prin alungarea albinelor. Anume luăm coșnița și o punem mai departe de stupină, albinele vin la locul stiut înapoi, unde ne fiind nimic să împărțesc pela ceialaltă stupa.

De cumva ajungînd la numărul de stupa pentru câți ți ai fost făcut anume stupina și acum nu voiesti să-1 mai înmulțești, ci oprindu-1 în tot anul dela roit, recoltezi numai miere și ceară dela

VESELIA.

— Foia glumeață a »Foi Poporului«. —

Sasul și Sécuiul.

În tîrg precum se cuvine
Un sas a tîrguit bine
O vacă dela-un Sécui
Numele nu știu să-1 spui

O vacă mare și frumoasă
Să părea și lăptoasă
Sasul totuș om cuminte
La sécui 'i-a adus aminte:

Dacă la muls nu va sta
Un cop de lapte nu va da,
Atunci numai tîrguiește
Căci vaca nu-1 trebuiește

Dar' Sécuiul îi vorbește
Sasului tot românește
»Auzi Honț, ce spun la tine
»Să vînd vaca meu la tine

»Și io jur să n'am noroc
S'arză casa meu de foc
»Dacă vaca nu dă lapte
»Mai mult deun cop, fîrtate.

Cum Sécuiul s'a jurat
Și tare s'a blăstemat
Sasul Honț s'a bizuit
Și vaca a tîrguit

Adălmașul 'l-a beut
Și țidula s'a făcut
Banii sasul 'i-a plătit
Și cătră casă-a pornit

Sasul cu vaca mergînd
Și acasă ajungînd
De esle o a legat
Dîndu-i bine de mîncat

Dimineața când se mulgă
Chiamă 'n grabă pe al său slugă
Spune se mulgă un cop
Dar' mai mult nice un strop

Să rămână la vițel
Să poată suge și el.

Sluga era învățat
Știa mulge regulat
Dar' mai mult de un pătrar
N'a muls un picur măcar

Patru zile a cercat
Dar' lapte mai mult n'a dat
Ear' Sasul s'a socotit
Și cu vaca a pornit

Merse Doamne tot mereu
Pîn' a ajuns în Agrișteu
După cum a întreat
Pe Sécui 'l-a și aflat

Vacă în curte o a băgat
Pe Sécui 'l-a salutat
Pe spus tot cum s'a 'ntîmplat
Și așa i-a cuvîntat

— Du-mta și cum te-ai jurat
Dar' vaca el tot nu dat
Numai un pătrar de lapte
Mai mult nici un țîr, fîrtate

ei; apoi pentru schimbarea matcei bătrâne, ca nici să nu recoltezi cu totul și nici să nu mai ai osteneală, cercând alte mijloace, vei lăsa respectivii stupi a roi numai câte un roi în anul când matca le e de trei ani.

Prin acest mijloc ai făcut totul atât de ușor cum nici nu poți crede, cu roiul a eșit matca bătrână, iar în coșnița bătrână a rămas una tină. Stupul bătrân îl grijești mai departe ca să nu mai roiască în felul cum s'a mai spus, iar pe roiul cu matca bătrână, toamna îl recoltezi cu totul înprărinindu-i albinele pela ceialalți stupi.

Să ne întorcem acum și să vorbim despre măestria de a prinde roiul.

Roiul ieșind din coșnița sboară în aer deasupra stupinei până aflându-și loc în apropiere: se așează acolo pe un pom, pe un gard sau pe altceva potrivit. După ce s'a așezat, luăm o coșniță bine pregătită, pe din lăuntru spoită cu ciară, ori și mai bine cu miere, iarba, stupului (mătăcină) isma ș. a. și dacă roiul e mai jos, o ținem cu gura în sus sub el și scuturând crânguța, ori măturându-l domol de e pe ceva ce nu se poate scutura, întorcem coșnița cu el frumușel cu gura în jos pe pământul gol de e loc truoms acolo aproape de locul unde a roit. Așezând coșnița jos, trebuie să avem grije ca să rămână loc pe unde se poată intra albinele. Albinele care încă tot se trag spre locul unde au voit, trebuiesc alungate cu fum. Spre acest scop ținem la acel loc o ulciță în care am pus jar și putregaiu de salcie ori sdranțe. După ce au intrat albinele în coșniță, luăm coșnița înfășurată cu pânzătura ce o am fost tins sub ea și o așezăm la locul ei în stupină.

Unii roi se așează pe crângile din vârful pomilor, cu luarea acestora se năcăjește stupariul nepriceput, până îi vine să-și năpustească. Ba din aceasta pricină mulți se și feresc de stupărit, zicând că cine naiba se se urce prin pomi după roi.

Nu trebuie să se teamă omul de ori ce tufă. Au nu știți că omul a aflat mijloace de a înblânzi și pe dracul, dar se nu știe cum să prindă un roi de albine? (Va urma.)

Școală pentru economie și industria de casă.

— Înștiințare. —

Se aduce la cunoștința onoratului public român, că »Școala pentru economie și industria de casă«, proiectată de reuniunea noastră, se va deschide cu începerea anului școlar 1905/6. Inaugurarea acestei școle se va face în mod festiv în 28 August n. a. c. la orele 11 a. m., după celebrarea sfintei liturgii din acea zi de sărbătoare.

În anul școlar 1905/6 va funcționa numai secțiunea economică a școlei. Instrucțiunea va cuprinde: a) învățământ practic: pregătirea bucatelor și a pâinei; conservarea legumelor și a poamelor; spălatul, călcatul și îngrijirea rufelor; curățirea și ținerea în ordine a locuinței; grădinaritul; confecționarea rufelor; b) învățământ teoretic: economia de casă, chimia bucătăriei, contabilitatea; igiena, îngrijirea bolnavilor; literatura română.

Elevii, ai căror părinți sau îngrijitori nu sunt în Sibiu, au să locuiescă în edificiul școlei, Strada Baier Nr. 1 (edificiul »Albinei«).

Se vor primi numai elevi, cari au împlinit 15 ani și au terminat cel puțin școala elementară.

Instrucția va fi exclusiv în limba română. Se va conversa însă și în alte limbi, îndeosebi în limba maghiară și germană, dar numai în pauză și la masă.

Taxele prescrise; 1. Fiecare elevă internă va avea să solvească o taxă lunară maximală de cor. 50—, din cari se vor achita spesele efective ale școlei, cu excepțiunea remunerațiunii instructorilor, pe care o achită reuniunea din al său; când spesele efective vor fi mai mici, diferența se va restitui elevei. 2. Fiecare elevă externă va avea să solvească o taxă lunară de cor. 40—, pentru care va primi și amenza și ojina.

Taxele sunt a se solvi tot pentru trei luni anticipativ.

În caz, că o elevă înscrisă deja întrerupe cursul fără motive acceptabile, e datoare a despăgubi reuniunea pentru fiecare lună a anului școlar cu câte cor. 10

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, $\frac{1}{2}$ duzină din rufele necesare, 6 ștergare pentru bucătărie, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare. Șorturile pentru bucătărie și-le vor face elevele înseși; dar șorturi pentru casă au să aducă cu sine.

Cursul se începe în mod regulat la 1 Septembrie n. și se termină la 31 Iulie n.

Informațiuni mai detaiate se pot primi dela conducătoarea școlei, domnișoara Veturia Papp, Sibiu, Strada Baier Nr. 1.

Comitetul
»Reuniunii femeilor române din Sibiu«.

Esposiția »Asociațiunei«.

Drept întregire a comunicatului asupra »Părții etnografice« a esposițiunii, dăm de astă-dată următoarele:

Desp. B. Stările poporului român dela țeară.

Sect. IV. Tipul și portul țărănesc.

(§. 10.) 1. Păpuși în mărime naturală vor prezenta tipul țeranului român, și porturile lui mai caracteristice după ținuturi, gen, etate, ocupațiune, anotimp și ocaziuni, și anume atât porturi vechi cât și cele de astăzi.

(§. 11.) 2. Păpuși în miniatură (în înălțime de 60 cm.) vor prezenta după posibilitate o colecțiune completă a variațiunii portului femeesc român din toate ținuturile țării.

3. Colecțiuni de fotografii (cel puțin în format »Cabinet« și după posibilitate colorate) vor servi acelaș scop și vor avea să prezinte în deosebi și tipuri caracteristice.

(§. 12.) Podoabe țărănești (inele, cercei, ace, salbe), etc.)

Sect. V. Locuința țeranului român.

(§. 13.) 1. Mobilarul de casă se va prezenta în 3 camere țărănești, aranjate după cele 3 ținuturi principale locuite de poporul român din țeară (Transilvania, Bănat și comitatele dintre Tisa și Mureș ale Ungariei.) Și anume se vor espune numai exemplare originale și caracteristice ale mobilierului țărănesc obicnuit (pat, masă, scaune, lavițe, lăzi, cuier, lămpi, chipuri. etc.)

— Acum adus vaca la tine
Dă banii ai mei la mine
Și dă ceva de muncare
Că flomând așa de tare

»Bine Honț, nu priceput,
»Cum io vaca am vândut?
»Pentru un cop io m'am jurat
»Și cred să nu am păcat.

»Mergi cu vaca ear' acasă
»Și spune la jupăneasă
»Să mulgă-azi, să mulgă mâne
»Să mai mulgă și poimâne

»Și să mulgă tot mereu
»Ia mă jur pe Dumnezeu
»Dacă copul nu-ți umplea
»Numai laptele să stea.

»Să nu-l mâncați nici decum
»Ascultă ce-ți spun acum
Dacă copul nu-ți umplea
Atunci fie vina mea.

Și Sasul s'a priceput
Cum Sécuiul ia vândut
Și cu vaca a plecat
Acasă la el în sat.
Dacă va fi încercat
Cum Sécuiul 'l-a 'nvățat
Acea nu o știu eu
Va ști bunul D-zeu.

T. Borza.

Poesii populare.

Din Turnișor.

Culese de Ioan Muntean.

Astă-vară la Ispas
Eram tinerel și gras
Eacă-mă ce-am rămas
La trudă și la necaz.

Bade de drăguța ta
Ride lumea și țeara
Că la față li ca moartea
Și la ochi li ca mîța
Părul-ți sboară
Ca la o cioară

Dinții mari
Ca la măgari.
Badea meu cel de demult
'L-a cerut dracu împrumut
Dar' io 'l-am dat de tot
Nu-mi trebuie să-l mai ved
Și 'l-am dat a lui să fie
La mine să nu mai vie.

Cât umblai și tot jucai
Și mândră nu-mi căpătai
Și 'mi-e mersul legănat
Gurița de sărutat.

Câte mândre am lăsat
Să le adun aș face un sat
Și câte iubesc eu eară
Să le adun aș face o țeară.

Ce folos de tine fată
Că faci pânza toată spartă
Poalele cari 's pe tine
Nu sunt făcute de tine
Că-s făcute din alt sat
Și le pui de-a fala în gard.

În aceleași camere se vor așeza și păpușile în mărime naturală, amintite în secțiunea IV. (§. 10.), precum și următoarele obiecte:

(§. 14.) 2. Vase și tacâmuri.

(§. 15.) 3. Scule de casă (topoare, bețe, biciuri, etc.) (§. 16.) 4. Obiecte ocazionale, întrebuințate la diferite evenimente și sărbători (la nașteri, cununii, botezuri, la sărbătorile religioase, cum sunt: țurca, ouă roșii, etc., și alte obiecte ce privesc credințele sau petrecerile populare.)

Desp. C. Industria de casă.

Sect. VI. Industria textilă și alte industrii de casă.

(§. 17.) 1. Torsul, țesutul și cusutul vor fi prezentate cu toate mașinele și sculele lor cari după posibilitate vor fi puse în lucrare sub întreaga durată a expозиției, apoi

(§. 18.) 2 prin o colecțiune cât se poate mai bogată a produselor alese și originale ale acestor industrii și

(§. 19.) 3 prin colecțiuni de mostre de cusături și țesături. În fine se vor prezenta

(§. 20.) 4 și celelalte industrii de casă obișnuite la poporul român (împletit, olăritul, sculptura în lemn, etc.)

*

(§. 21.) Pentru aranjarea despărțimintelor B. și C. (sect. IV, V și VI) s'a făcut apel la »Reuniunea femeilor române din Sibiu«, cu rugarea ca aceasta să ceară și concursul celorlalte societăți ale damelor singuratice, cari le ar putea să ajute.

»Asociațiunea« din a sa parte:

(§. 22.) a) a recercat despărțimintele sale, ca fiecare pe teritoriul său să adune un număr cât mai mare de obiecte caracteristice și originale dintre cele înșirate în §§ 10—20, și se în invite fotografi de pe teritoriul lor, ca să participe la expозиțiune cu tablouri de fotografii ale porturilor românești (§. 11. p. 3.);

(§. 23.) b) va procura un număr de 20—30 păpuși în mărime naturală spre a fi îmbrăcate cu costume originale (§. 10), și

(§. 24.) c) a autorizat direcțiunea școlii civile de fete să invite toate elevele din trecut și de astăzi ale acestui institut, ca să trimită păpuși în miniatură pentru colecțiunea de porturi amintite în §. 11 și să pună la dispoziție resboiul numitei școli. Mai departe:

(§. 25.) a fost recercată și Reuniunea de agricultură din Sibiu, să expună colecțiunile sale de păpuși de mostre de cusături și țesături și »Albumul« său artistic.

Reuniunea

învățătorilor români uniți din arhiepiscopie.

De lângă Mureș, Iunie 1905.

Comitetul redacțional al »Foaii școlastice« continuă în raportul său astfel:

Îndeșert ne vom reclama noi drepturi, îndeșert vom cere îmbunătățirea sorții noastre materiale și sociale, de-oare-ce până când prin iubirea carierei noastre, prin împlinirea conștiinței și cu dragoste curată a datorințelor noastre de crescători și instructori ai poporului, până când nu vom câștiga iubirea și încrederea

deplină a tinerei generațiuni, nu vom ajunge la limanul dorințelor și aspirațiilor noastre. De-oare-ce numai dacă ne vom forma o generație, care să cunoască tolosul învățături, ce dăm poporului prin școală, numai așa ne vom asigura iubirea, încrederea, stima și recunoștința poporului nostru.

»Ajută-ți tu însuși și Dumnezeu încă îți va ajuta«, ne zice un proverb vechiu. Noi și prin noi trebuie să ne cultivăm, trebuie să ridicăm statul învățătoresc. Prin înaintarea în cultură, prin împlinirea datorințelor noastre de crescători și instructori ai tinerimei, ne vom putea garanta pentru secolii stima și recunoștința poporului și a marilor noștri. Având odată aceasta garanție, ni-se va îmbunătăți dela sine soarta, starea noastră materială și socială. Numai un popor cult știe apreția după merit valoarea școlii și munca învățătorilor.

Calea, pe care putem să ajungem la culmea dorințelor noastre legitime, este munca cinstită, munca conștiințioasă în ogorul culturii neamului nostru. Numai pe această cale ne vom putea croi o soartă mai bună, o stare socială corespunzătoare serviciilor, ce prestăm noi învățătorii omenimei, poporului nostru și patriei noastre mame.

Comitetul redacțional a fost conșcui în redigiarea organului reuniunii. În cuvintele amintite este resumat întregul program al comitetului redacțional, după care a muncit 6 ani de-a rândul.

În raportul său amintește comitetul redacțional din cronica anuală a revistei sale următoarele momente:

1) Adunarea de consultare a delegaților tuturor reuniunilor gr-cat. din întreaga provincie metropolitană de Alba-Iulia, care s'a ținut în Cluj în Dumineca Tomii a. tr., a decretat »Foia Școlastică« de organ al înființându-se »Asocieri a înv. cr-cat. din provincia metropolitană de Alba-Iulia«.

2) Redactorul »Foaii Școlastice« M. On. D-n Ioan F. Negruțiu încă la începutul lunii Iulie a. tr. și-a înaintat dimisiunea sa Comitetului central din cauza neînțelegerilor ivite în sinul comitetului redacțional. În vacanța din vara trecută neputându-se întruni comitetul central, la rugarea și insistința președintelui reuniunii d-sa a luat asupra-și redigiarea și administrația organului reuniunii până la finea anului 1904.

3) Organul reuniunii a avut material în de ajuns, fiind-că i-a succes a câștiga ca colaboratori interni încă câte-va puteri nouă probate, câți-va bărbați, cărora le zace la inimă cauza noastră școlară. Afară de aceea și unii dintre învățătorii esteri au trimis articole și corespondențe de valoare, cărora comitetul redacțional le exprimă în raportul său mulțămirea sinceră pentru acest sprijin moral.

»Mureșanul«.

Cioarele și sămănăturile.

Nu apucă țeranul să-și termine bine sămănăturile și cîndurile de cioare să reped hămisite pe urmele încă proaspetele ale plugului și dijmuesc semințele aruncate cu atâta muncă, mai rău decât cum cel mai căcortaș arendaș dijmuesc recoltele.

De câțeva vreme însă lucrurile s'au schimbat, căci un profesor de agricultură din Franța (d-nul Neuville) a găsit o armă de apărare contra cioarelor.

Iată mijlocul recomandat de dînsul:

Să iau 200 grame de gudron de gaz preste care se varsă c'am vre-un litru de apă fiartă, apoi se amestecă cât se poate de bine și se pune puțin petrol fin, după care se amestecă din nou. Se continuă a se pune puțin câte puțin petrol și apă fiartă până-ce s'au pus 200 grame petrol și 6 litri de apă în total, căutându-se a se amesteca totdeauna bine. Deși amestecul acesta este cel mai bun, totuși mai rămâne puțin gudron nedisolvat, care face ca sămânța să se lipească. Pentru a scăpa de acest neajuns e bine ca după ce am muțat sămînțele în aceasta soluție să le trecem prin o sită, ale cărei ochiuri să fie de mărimea grăunțelor, ce sămănăm și după-ce le-am lăsat să se usuze puțin să le sămănăm.

Comparându-se recoltele a două locuri, dintre cari unul îl sămănăm cu semințe nemuiate, s'a găsit că recolta locului dintăiu este cu a 3-a parte mai mare decât a celui de-al doilea.

Locurile fiind alese unul lângă altul și pe același fel de pământ, ear' munca făcându-li-se la amândouă tot în același fel, rezultă că cauza care a făcut ca locul dintăiu să dea cu o a 3-a parte mai mult decât cel de al doilea, este numai că acela n'a fost atacat de cioare.

Cheltuelile și munca trebuincioase preparării semințelor în felul arătat sînt foarte mici în raport cu folosul adus, și de aceea îndemnăm pe agricultori să încerce,

I. Nicolescu.

»Alb«.

FELURIMI.

Frumusețea la toate popoarele. În China și în Japonia femeia e zisă frumoasă dacă are fața largă, ochii mici, nasul cârn și lat, picioarele cât se poate de mici, pantecele mare.

Femeia frumoasă, în Anglia trebuie să aibă pielea fină și foarte albă, un obraz mai mult oval, un nas cam lung, ochii mari, talia dreaptă, gâtul lung, umerii largi.

Turcilor le plac femeile grase, iar în Persia, cea mai mare frumusețe trebuie să aibă niște sprâncene cenușii, cari se unesc deasupra rădăcinii nasului. În unele țări din India, spre a fi frumoasă, trebuie să aibă dinții negri și părul alb.

Unele popoare din America și din Asia turcească, capul copiilor îl formează strângându-le fruntea și ceafa între scânduri.

Frumusețea la Itallence stă în albiștea feței și a mâinii; la Spanole, ochii joacă cel mai mare rol în frumusețe. Femeile dela Mează-zi sunt oacheșe, au ochii vii și lucitori, culoarea feței aprinsă.

În țările de Miază-noapte mai des femeile sînt bălaie și de-o albeață strălucitoare, cum sunt bună oară Svedezele și Danezele.

Femeii Germane li place să fie puțin cam grasă. Rusoaica și Poloneza

au un fel de frumusețe mai potolită, ca toate femeile de origine slavă, și oare-cum duioasă, cea ce îi dă mult farmec.

Olandeza și Elvețiana s'apropie de timpul german, ear' Portugeza de cel spaniol.

SFAT.

Contra vătămăturii. — Să se fiarbă lapte cu făină de seacă, și apoi să se facă cu aceasta cataplasma (oblojeală); ungere cu untdelemn. Asemenea cataplasma se schimbă din vreme în vreme, tot călduță fiind.

Invitare de abonament.

In curând se împlinește earăst un jumătate de an în vîetea „Foii Poporului”. Credincioși programului de-a lumina, sfătuiți și îmbărbătați poporul în lupta lui pentru propășirea economică, morală și pe toate terenele rîutii, vîe „Foia Pop” a stăruit ca din an în an să satisfacă mai mult îndatoririle, ce și-a impus.

De aceasta nîsuință va fi călăuzită și pe viitor „Foia Poporului”; ea va lucra tot în direcția veche, stîlindu-se a introduce îmbunătățiri tot mai multe, pentru ca să fie vrednică de numele ce și-a ales. Sîntem convinși deci, că lucrăm, nu în interesul ei propriu, ci al poporului român, a cărui înaintare ne zace tuturor la inimă, când rugăm pe abonații de pînă acum să o aboneze și mai departe și, mînați de dragoste față de deapropoale, să îndemne și pe alții, ca să o aboneze.

„Foia Poporului” cuprinde în fiecare număr al său materie bogată, referitor la tot ce interesează publicul românesc. Ea ar trebui să nu lipsească din nici o casă românească, căci pe lângă stîrile politice și din lumea mare cuprinde și povești și sfaturi din economie și viața practică.

Afară de acestea ea apare ilustrată în fiecare număr.

Și cu toate aceste prețul abonamentului e mic, așa că luând în socotînță mărimea ei, „Foia Poporului” este cea mai ieftină foaie românească.

Prețul abonamentului rămîne același și anume:

Pentru Austro-Ungaria:

*Pe un an întreg 4 cor.
Pe o jumătate de an 2 cor.*

Pentru România, Bulgaria, Rusia și America:

*Pe un an întreg 10 franci (lei)
Pe o jumătate de an 5 franci.*

Rugăm pe toți a răspândi foaia noastră dar' îndeosebi rugăm pe aceia, a căror abonament se stîrșește cu finea lunii Iunie, să-și înnoiască cât mai curînd abonamentul.

**Administrațiunea
„Foii Poporului”**

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Cleveland O.

Tinerimea română din orașul Cleveland (America n.) avînd dorința fierbinte de a se putea face o biserică română în acest oraș, ca în corpore se adune ceva pentru acest scop măreț, a aranjat o petrecere de casă în ziua de 3 Iunie a. c. cu o taxă de intrare, de 15 cenți.

Venitul curat al acestei petreceri a fost destinat fondului bisericesc.

Și ce se vezi, aceasta mică petrecere a fost foarte animată, numai durere că ne posedînd concediu de petrecere publică, la orele 10¹/₂, a trebuit să se sisteze.

Răvanș la aceasta promite tinerimea română din acest oraș, că pe viitor vor fi cu mai multă băgare de seamă la arangierea petrecerii viitoare.

Binevoitorii contribuenți la aceasta petrecere sînt:

Ioan Minoiu, 1 dolar; Ioan Lazar, 25 cenți; Micheil Celemen, 20 cenți; George Guța, 15 cenți; Michail Barza, 1 dol; Gerasim Bota, 20 cenți; Nicolae Dan, 20 cenți; George Borcoman, Petru P. Tincu, câte 25 cenți; Nicolae N. Santeiu, 15 cenți; Ioan I. Opincariu, George Lupescu, Gligor Vaic, Ioan Valean, câte 25 cenți; Vasile Dobrin, 50 cenți; Nicolae Opincar, 20 cenți; Dumitru Ludu, Iacob Cristea, Nicolae Herlea, câte 15 cenți; George Dobrin, 25 cenți; Valeriu Băcilă, Ioan Bărbat, Traian Dordea, Costică Tahopol, câte 15 cenți; Nicolae Santeiu și soția 1 dolar; V. Santeiu, 15 cenți; George Ludu, 15 cenți; Marcu Lazar, 50 cenți; G. Opincar, 1 dolar; Mateiu Luca, Pavel Popa. Ioan Dragomir, câte 15 cenți; Ioana Nicolae Santeiu 25 cenți; Teodor Bucur, 15 cenți; Eugeniu Bucur, 25 cenți; Costică Dordea 25 cenți; Iacob Hadoș Bucur, 15 cenți; Iacob Hodas, 25 cenți; Ioan Sebeșan, 25 cenți; Ioan Groza, Nicolae Henegariu, Ioan Biro, Ioan Bobeș, câte 15 cenți; Nicolae și Petru Mihălțan, 50 cenți; Ioan Floca 15 cenți; I. Fartianea, 15 cenți; Moise Buda, 20 cenți; Simion Moga, 15 cenți; Ioan G. Lazar, 15 cenți; Ioan Ivan, 25 cenți; Dumitru Bonta, 20 cenți; Nicolae Secașiu, N. Cozac, Ioan Pavel, Ioan Cîndea, Ioan Cozan, Ioan Mica, Mateiu Radulesc, Nicolae Luca, Ioan Luca, fiecare câte 15 cenți; Nicolae Băscă, 50 cenți: Suma totală 15 dolari, 65 cenți. Din aceasta, sumă subtrăgându-se spesele 2 dolari 25 cenți, rămîne un venit curat de 13 dolari 40 c., în bani austriaci 67 coroane.

Despre acest rezultat presidiul sinodului parochial din partea tinerimei a fost avisat prin un raport, ear' suma s'a înlocat la cassa de păstrare, unde e și fondul bisericesc depus.

Tinerimea română aranjatoare își ține de datorință și pe calea aceasta a aduce sincerile și călduroasele mulțumiri tuturor participanților și contribuitorilor la aceasta petrecere și la acest frumuseț rezultat; de atot puternicul D-zeu ca binefacerea să fie recompensată fiecăruia însușit și înmîlt, ca și cu altă ocaziune poate și cu un mai mare zel se alerge a-și depune tributul pentru astfel de scopuri bune și folositoare.

Tinerimea își ține de datorință a ruga O. presidiu a sinodului parochial din loc, ca pentru ajungerea scopului dorit se desvoalte o activitate mai mare și se nu lase aceasta cauză în letargie.

Din însărcinarea și concrederea tinerimei române
Marou Lazar.

Din Maier.

Tinerimea din Maier a aranjat în 19 Iunie a. c. (a doua zi de Rusalii) o producțiune teatrală urmată de dans în favorul reuniunii române de lectură din Maier. Cu ocaziunea aceasta au binevoit a suprasolvi d-nii:

Dănilă Sanjoan, not. com. 2 cor., Petru Hicșin, Gregoriu Bancu, not. com. (Feldru) Dămian Nechiti, Mihail Creța, Ioan Urmanzchi și Lapossi Marton, câte 1 cor., Ioan Karácsonyi, 1 cor. 60 bani, Lazar Avram, Alex. Avram, Alex. Jarda, Vic. Hoszu, Gregoriu Ilieș, I. Sângeorzan, d-șoara Viorica Pop, Hodossyi Béla, Albert Pittel și Karácsonyi Zati câte 60 b. Au suprasolvit fără de a participa d-nii: Weis Ignacz, șeful oficiului de edile și soția (Bistrița) 10 cor., Dr. Teofil Tanco, Irimie Sorbetea, Fleischer Gustav și Karácsonyi Ienő, câte 2 cor., Vasile Micu, 1 cor. 40 b. și August Ester, 1 cor. la olaltă 36 cor.

S'au încasat în total 141 cor. din care sumă subtrăgându-se cheltuielile avute în suma de 80 cor. rezultă un venit cutat de 61 cor. din care sumă s'a administrat la cassa reuniunii de lectură din loc.

Primească marinimoșii contribuenți și pe calea aceasta sincerile noastre mulțumite.

Din încredințarea comitetului aranjator.
Ioan Barna.

CRONICĂ.

Expoziția generală română. La anul 1906 se împlinesc 1800 de ani de cînd împăratul Traian a început resboiu cu Dacii, i-a învins și a adus colonii romane în părțile acestea punând astfel începutul poporului român. Tot la anul 1906 se împlinesc 40 de ani de domnie și 65 de ani de viață a regelui Carol I. Din aceste cauze și vîind să arete cine sînt Românii, ce au lucrat, și ce sînt destoinici a mai lucra, s'a decis în România deschiderea unei expoziții generale române în București. Vor fi expuse: 1) agricultura, 2) silvicultura, 3) horticultura și viticultura, 4) creșterea vitelor și zootechnia, piscicultura și pescuitul. 5) mine și cariere, 6) industriile, 7) geniul civil și militar, arhitectura, mecanica și electricitatea, mijloacele de transport, armata, 8) instrucțiunea și educațiunea, instrumtele și procedurile generale ale literelor, științelor și artelor, 9) artele frumoase, 10) igiena, asistența publică și economică socială, 11) cultul, 12) trecutul (secțiunea retrospectivă).

Curs complementar. Ministrul de culte și instrucțiune publică a primit în cursul complementar, grupa științei istorice, organizat pentru profesorii dela școala civilă în vara prezentă în pedagogiul din Budapesta între alții și pe d-șoara Eugenia Bardossy, aplicată la școala civilă de fete a Asociațiunii pentru literatură română și cultura poporului român.

Convocare. Adunarea cercuală ordinară a despărțământului Mociu al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român se va ține în Mociu la 23 Iulie n. a. c. în biserica gr.-or. la 3 ore p. m. cu următorul program: Deschiderea adunării — Raportul comitetului. — Raportul casșarului. — Alegerea comisiunilor pentru censurarea rapoartelor. — Alegerea comisiunii pentru înscrierea de membrii noi. — Disertațiuni, cari trebuiesc prezentate cu 48 ore înainte de adunare directorului despărțământului. — Raportul comisiunilor. — Satorirea bugetului. — Alegerea a doi delegați pentru adunarea generală. — Propuneri. — Alegerea comisiunii pentru verificarea procesului verbal. — Inchiderea adunării.

La aceasta adunare se invită membrii „Asociațiunii” și toți spriginitorii progresului poporului român. Ioan Bozac, președinte, Simeon Ciuca, secretar.

Cartea engleză: Românul american, atât de trebuincioasă celor ce sînt sau merg la America, a eșit în tipar în tipografia noastră în o ediție nouă, prelucrată cu îngrijire. Cartea, cum știm, e alcătuită de dl Victor Lazar. Prețul 1 cor., și 10 bani porto. se poate procura la administrațiunea „Foii Poporului“.

Casuri de moarte. Petru Georgescu, culegător tipograf în numele său și al copiilor sei Aurelian sublocot., Traian stud. de a VIII reală, Corneliu șc. pe I-a gimn., Romulus șc. pe a III-a elem. cu inima înfrîntă de durere, aduce la cunoștință tuturor rudeniilor și cunoscuților, că prea iubită sa soție resp. mamă, soră, cumnată, mătușe, nașe și cumetă Elisaveta Georgescu născ. Bogorin după lungi și grele suferințe, împărtășită fiind cu St. Taine a adormit în Domnul Dum. în 2 Iulie st. n., la 7 oare dimineața în etate de 48 ani și al 26-lea a fericitei sale căsătorii. Rămășițele pămîntești ale scumpei defuncte s'au așezat spre odihnă vecinică Marți în 4 Iulie n., la oarele 3 d. a. în cimiterul gr.-or. din suburbiul Poarta-Turnului.

— Vasile Dragoș, adv. în Somcuta-mare, a reposat în 26. Iunie c. în vîrstă de 59 ani. A fost înmormîntat în comuna Hideaga. Reposatul a fost un Român brav, spriginitor al afacerilor noastre naționale.

Țigani canibali. În Iászberény (Ungaria), a fost prinsă o bandă de Țigani corturari, despre cari se crede că au furat mai mulți copii din diferite părți și i-au mâncat. Știrea aceasta mai nouă se desminte.

Băncile noastre. »Revista economică« din Sibiu publică date despre băncile noastre, din cari reiese, că băncile române au avut în 1904 venit curat de 1,811.088 cor., cu 113.549 cor. mai mare decît în 1903. Numărul băncilor e preste 100, cu un capital societar de cor. 11.184,903.46, fond de rezervă cor. 4.337,637.90, fond de penziune cor. 1.124.67, depuneri spre fructificare cor. 53.519,890.27, fond de binefacere cor. 117,081.81, realități cor. 2.868,247.93, laolaltă cor. 74,963.312.47. Astfel averea ce o reprezintă băncile noastre, este de cam 75 milioane cor.

Prinsele și prinții. O foaie engleză scrie, că de present la curțile europene sunt de tot 71 de prinsele nemăritate și 47 de prinți flăcăi. Prinsele cele mai multe sunt de legea protestantă.

Statua unui orologer. În Nürnberg s'a ridicat o statuă lui Petru Henlein, care a inventat ceasurile de buzunar. Henlein e făcut în haine de muncitor, în mână cu un ceas.

Notar public în Hunedoara a fost numit zilele aceste Dr. Nemeș Iosif, fost până acum substitut de notar public.

Secțiunile științifice-literare ale „Asociațiunii“ sînt convocate pe 1/14 Iulie a. c. la 10 ore a. m. în ședință plenară ordinară. care se va ține în sala de ședințe a »Asociațiunii« din Sibiu cu următoarea ordine de zi: Deschiderea ședinței plenare la orele 10 a. m. — După amiază ședințele singuratecelor secțiuni. — În 2/15 Iulie continuarea ședinței plenare, la orele 9 a. m.

Programul gimnasiunii de stat din Sibiu, pe anul școl. 1904—5 a apărut, compus de directorul gimn. Ferenczy. Numărul profesorilor la acest institut e de 20, afară de cateheți și cei estraordinari. Cateheți români au fost d-nii Dr. Ioan Dobre, (gr.-or.) și prot. Nic. Togan (gr.-cat.) Numărul școlarilor a fost la sfîrșitul anului de 589, dintre cari 296 Români.

Manuscripte de pe timpul Mântuitorului. Pe o proprietate a orfanotrofiului sirian din apropierea Ierusalimului s'a desgropat nu de mult un mormînt, în care — după cum vestește o gazetă egipteană — s'au găsit manuscripte (scrisori) din timpuri străvechi, se zice că din timpul Mântuitorului. Directorul orfanotrofiului a fotografat manuscriptele și a trimis fotografiile de acestea mai multor societăți de știință, ca să aște cuprinsul lor. În apropiere de mormîntul desgropat mai sunt câteva morminte străvechi, pe cari încă le vor desgropa și esamina.

Concurs. »Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român« va conferi cu începutul anului școlar 1905 - 6 un ștendiu de 300 cor. din »Fundațiunea Ioan și Zinca Roman« pentru un elev de naționalitate română, fără deosebire de confesiune, ce urmează la vre-una din școalele medii din patrie, avînd preferință în sensul literelor fundatiionale aceia, cari se înrudesc cu fericirii Ioan și Zinca Roman.

Cererile pentru acest ștendiu au să se înainteze Comitetului central al »Asociațiunii« în Sibiu (Nagyszeben), strada Morii Nr. 6, cel mult pînă la 10 August a. c., provăzute cu următoarele documente; a) Atestat de botez; b) testimoniu de pe anul școlar 1904—5; c) atestat de paupertate; b) eventuale documente prin cari să se constate înrudirea cu fericirii fundatori. Cererile întrate după terminul de 10 August n., nu se vor considera. Sibiu, din ședința comitetului central al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, ținută la 18 Maiu 1905. Iosif Sterca Șuluțiu, prezident. Ioan I. Lăpădatu, secretar II.

Apă otrăvită. Un econom Ungur din Lita-mare cu numele Lencse, a mers la hotar la secere cu nevastă-sa și 5 copii. Pe cale le-a fost sete și neavînd altă apă, au beut din o mociară de lângă drum. Apa însă a fost așa de rea și stricată, încât i-a otrăvit. Femea și 5 copii au murit, ear' ceialaltă trag de moarte. — Nu e bine să bem apă stătută și clocită de ferbințeala soarelui.

Vremea în Iulie. Se prevestește, că luna Iulie va fi foarte caldă. Numai pela mijlocul unei se așteaptă puțină ploaie și vînt, Ici-coleă vor fi furtuni.

Sfințire de steag. Reuniunea română de cîntări și musică din Reșița-montană aranjază sîrbări frumoase în 16 Iulie n. c. din incidentul sfințirii steagului. Vor lua parte mai multe reuniuni de cîntări.

Esamen. D-șoara Mărioara Avram din Ocna (I. Sibiu) a făcut cu succes strălucit esamenul de calificare la preparandia de fete din Budapesta. D-șoara Avram a fost anul acesta singură Română înscrisă la aceasta preparandie.

Clasificarea materialului de cai pentru stat în Făgăraș se va face în zilele din 2—6 August c.

Fondul de 20 bani al »Reuniunii socialilor români din Sibiu« pentru cumpărarea unei case cu hală de vînzare și-a avut și el partea la întrunirea agricolă, ținută de reuniunea română agricultură din comitatul Sibiu, în comuna Dobârca, încât s'au făcut următoarele dăruiri: Ioan Chirca, vice-pres. Reun. agr., Petru Draghici, prim-pretor, Romul Simu, inv. pens., Avram Păcurariu, protopresb., Dem. Vulc, dir. de bancă, Dr. Ghiță Măcelar adv., I. Albu, econ. Dum. Muntean, măestru măcelar, toți din Mercurea; Ioan Nedela, propr. Ana Nedela, n. Tarcia, George Nedela, Maria Nedela mărit. Vlad, Ioan Nedela jun., Paraschiva Nedela n. Popa, Nicolae Beju și soția sa Susana, n. Chirtea, Dum. Beju și soția sa Rafila n. Popa, Demetriu Ivan, paroch, Nicolae Ivan, inv. toți din Dobârca; Nicolae Iosif, inv. (Aciliu), Ioan Vlad, propr. (Poiana) și Vic. Tordășianu, secretarul Reun. agricole fiecare câte 20 bani.

Căldura. De câteva zile căldura e nesuferită în întreaga țară. În Sibiu temperatura s'a urcat preste 20° C. În Budapesta dimineața a fost 26° și la prînz s'a urcat pînă la 30°. În unele locuri mai mulți oameni au căpătat insolație (amețeală de soare). Dar și în străinătate sînt mari călduri. În Ischl temperatura e de 38°, în München 42°, așa că mulți oameni s'au bolnăvit. În Roma oamenii petrec nopțile prin curți și pe strade, fiindcă în case căldura e de nesuferit; termometru a arătat dimineața 30° C.

Fără îndoială că multe obiecte de lipsă neîncunjurată pentru îngrijirea corpului recerută necondiționat, mai avantajos se cumpără în prima și unica parfumerie specială Meltzer, strada Cisnădiei, oficiul comandai de corp.

Producțiuni și petreceri.

În Turda.

Tinerimea română din Turda și împrejurime aranjează o petrecere de vară Mercuri în 12 Iulie st. n. 1905 în sala hotelului »Europa« din Turda cu ocaziunea adunării generale a despărțămîntului XXIII. (Turda) a »Asociațiunii«. Venitul curat este destinat spre scopuri filantropice.

În Mociu.

În 23 Iulie c. n. se aranjează în hotelul »Fazanul de aur« din Mociu o petrecere de vară cu ocazia adunării generale a desp. XV. (Mociu) al »Asociațiunii«. Beneficiul petrecerii se va da pentru fondul de bibliotecă populară la despărțămînt. Pentru comitet: Ioan Dan, president. Sever Dan, cassar. Simion Ciuca, v.-president., Iuliu Gherman, controlor.

Prețul bucatelor.

În Sibiu.

În 4 Iulie a. c. bucatele au avut următoarele prețuri în piața Sibiului: Grâu hectol 74 - 78 chlgr. cor. 12.40 - 14.40; orz 70 - 76 chlgr. cor. 9 - 10.40; ovės 46 - 52 chlgr. cor. 5.80 - 7.; cucuruz 72 - 76 chlgr. cor. 11.60 - 13.; crumpe 68 - 70 chlgr. cor. 2.40 - 3.60.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI

I. Str. în Câmpul. Cere cataloage de cărți de la Ciurcu (Brașov) și W. Kraft (Sibiu); acolo găsești. E. S. în Măg. Apare în curînd Vom face cum ați dispus. Trimiteți-ne cartea de care ziceți. Mulțumite. N. P. în S. Puțină răbdare!

Proprietar, editor și redactor responsabil
Silvestru Moldovan
Tiparul „Tipografiei“ Iosif Marschall.

Institutul de cură din Stiria

scalda Neuhaus

lângă Cilli

isvor termic acrat cunoscut de mult, de 37° Celsius și isvor de apă feruginoasă, 397 m. preste nivelul mării, stațiunea ferată Cilli, 8 ore dela Viena și Budapesta, 4 1/2 ore dela Agram, 5 1/2 ore dela Triest. Băi termice, cură de beut, băi electrice, masaje, gimnastică svediană, electroterapie etc.

Resultat de cură escelent

la boale de femei și de nervi, podagră, reumatism, suferințe de beșică etc. Tot felul de plăceri și distracții. Restaurant escelent, parc escelent, stațiune de postă și de telegraf. Prețuri moderate. Director și medic de băi Dr. HIEBAUM. Informații și prospecte se trimit fără spese prin direcțiunea de cură. 90 7—10

Seson din 1 Malu pînă în Octomvrie.

Boalele de stomach și de intestine ale copiilor mici sunt adese-ori urmările nutririi nepotrivite. Un mijloc escelent de nutriție pentru copii bolnavi de stomach și intestine este făina pentru copii a lui Kufeke feartă în apă cu eschiderea laptelui, fiindcă conține în proporție recerută materia nutritivă: aflătoare în lapte și nimicește deja cu intestine germenii boalei bacteriilor din intestine le dă basă rea de nutriție și operează direct contra iritației. La copii mai mari cu minări de foale cronice făina pentru copii a lui Kufeke s'a dovedit de foarte bună ca mijloc nutritiv. După trecerea boalei desvoaltă apetitul și dă putere și din cauza gustului seu bun o ia bucurios fiecare copil, de ori-ce etate. Băiaților mai mari se dă cu succes amestecată cu cacao.

110 B 2 1-1

736/905.

140 1-1

Publicațiune.

Comuna Veștem vinde prin licitațiune publică, ce se va ținea în Iulie 1905 la 3 ore p. m. în cancelaria comunală din loc 267 stângini lemne de mestecăn, ca lemn de foc. Stânginii se vënd în masă pe lângă prețul strigării 2670 cor. și vadiu 10%.

Lemnele se află în magazinul din interiorul comunei. Condițiuni mai amănunțite se pot ști în cancelarie.

Veștem, în 6 Iulie 1905.

Primăria.

500 Coroane

plătesc celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere de dinți ori îi va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 70 fl. Pentru trimitere franco 95 fl. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. În Sibiu: în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia Tentsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei. În Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săsesc: farmacia Lederhölger; Sighișoara: farmacia lui Ligner. Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpăta, trimit 7 sticle cu 5 cor. 20 fl. franco.

8 14-26

Urgent

c de-a se arăta, ca se se cumpere numai de cele mai bune

perii de dinți.

Schimb gratis a ori-cărei perii de dinți defectuoase. De sine înțeles imaginabil garantează mijloc nestricăcios de curățit dinții

Parfumeria Meltzer

129 3-6 Strada Cisnădiei
Edificiul Comandei de corp,

Gustav Meltzer

Fabrică de săpun, strada Gușterității.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului

pentru sezonul de vară

9 26-52

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se esecută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacke, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardii și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebita atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți

În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

Ospătărie la „Ursul negru“

Sibiu, Piața-mare Nr. 9

recomandă bere „Transilvania“, totdeauna proaspătă, deschisă și neagră. Dela 7 ore dimineața până la 1/12 ore seara tocană, pörkölt, beuschl, pe lângă alte mezelichiuri.

139 1-2

Localitate plăcută. Serviciu solid.

Deschisă până la 1/1 ore noaptea.

Mare deposit

de

traverse și fer U

toate soiurile de rude de fer, tinichea.

Tevi pentru conduct de apă din fer vărsat și fer bătut, purtătoare de coridoare, tevi de umblătoare.

Impletituri de trestie pentru stuocatură,

place izolatoare de asfalt, pappă de cooperis

97 8-

la

AND. RIEGER

Prima fabrică transilvană de mașine agricole, turnătorie de fer și metale, negustorie de articli de fer, Sibiu.

George Schenker & Fiu

Fabrică de spirt și deposit liber de spirt

Sibiu — Nagyszeben,

strada Rosenfeld Nr. 21 și strada Faurului Nr. 12.

Ofer rămânând liber, contra netto casa și dela fabrică sau deposit liber

34 11-

și anume per 100 litere-grade:

I-a rafinată 96% . . . cor. 160- Spirt crud (articlu de făină) 90-91% cor. 162-
II-a rafinată 96% . . . 158- Spirt crud (articlu încins) 90-91% 158-
III-a rafinată 96% . . . — Spirt crud (art. de crumpene) 90-91% 154-

Lieheruri, ramuri, rachuri calitate obicinuită la cumpărare de 26 litre, 1 litră = cor. 1.

Crumpene se cumpără aici întotdeauna.

Victor Dahinten,

negustorie de fer

în Alba-Iulia, lângă Fântână.

Recomand marele meu deposit în pușculițe (sprituri) de peronospora de cele mai bune, și pe așteptare (accept), cum și toate soiurile de articli de fer și oțel, fere de plug, osii, cuptoare, sparkerduri, cuie, șiroafe, pente de fer, trestie de stocatură, vase de culină, revolvere, patroane, coase, sape, lopeți, articlii de gumi, etc. toate de calitate cea mai bună și cu prețurile cele mai leftine.

101 8-10

Cu distinsă stimă

Victor Dahinten.

Nr. 160 F.

Oroloage, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3,
 Cel mai mare deposit

din Transilvania dela fabrică, de oroloage, juveuri,
 obiecte de aur și de argint al lui Iulius Erös Sibiu
 (N.-Szeben), strada Cisnădiei nr. 3.

Toate obiectele de aur și de argint sunt
 probate și esaminate oficios și pe fie-care obiect
 este oficială vizibilă „marca”, afară de aceasta să
 dă garanță în scris despre veritatea fie-cărui obiect.

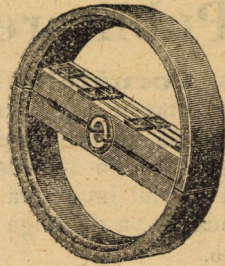
Prețuri-curante ilustrate se dau la
 cerere gratis și franco. 24 21—52

Nr. 160 F. Orologiu de nickel, cu coperiș dublu,
 foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Sanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Sanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor.

Șinșoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani.

Disc de curea pentru materii de lemn,

patent Beran.

La espositia internațională din Viena 1904
 distins cu medalie de stat.

Economie mare în cumpărare.

Fiecare disc se dă pe 4 săptămâni
 o o o pentru probă. o o o

Descriere detaliată și liste
 de prețuri la dorință.

Deposit de tot felul de articlii tehnici de
 fer, metal, glaje, asbest și cauciuc.

138 1—

Carol F. Jickeli

Sibiu.

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

Pentru dame
 neîncunjurat de lipsă!

Cel mai bun
 !!mijloc cosmetic!!

depărtează la câteva zile pistrii, petele de
 ficat, sgrăbunțele, bubile și toate celelalte
 necurătenii de-ale pielii. Netezește crețele și
 vrăjește fața în albă, fină, o îmbogățește
 66 5—5 și întine: este.

PREȚUL: borcan mic 1 cor., borcan mare 2 cor.

Articli aleși de toaletă:

PUDRĂ-MARGARETA (în 3 culori) cor. 1.20,

ȘĂPUN-MARGARETA 70 bani,

PASTĂ DE DINȚI MARGARETA cor. 1.

APĂ-MARGARETA PENTRU FAȚĂ cor. 1.

Prin poștă cu ramburs sau trimițând înainte prețul

espedează fabricantul

COLOMAN de FÖLDES, farmacist, Arad.

Se poate căpăta în fiecare farmacie, drogherie și

negustorie de parfumerii.

Depozite principale în Nagyszeben în farmaciile:

Guido Fabritius, J. C. Molnár, C. Morscher, drogh.,

C. Müller, E. Rummler și la G. Meltzer, fabrică

de săpun și negustorie de parfumerii.

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

MARGIT-CRÉME
 a lui Földes

Tu

pentru îngrijirea pielii, în special pentru
 a alunga pistrii și a avea o culoare de-
 licată a feții, nu vei afla nici-când un
 săpun medicinal mai bun și mai cu
 efect, ca cunoscutul

săpun din lapte de crin
 al lui Bergmann

(Marca: doi băieți)

48 18—25

de

Bergmann & Co., Teschen a/E.

Se află de vânzare, bucata à 80 fl. în
 Sibiu la:

Farmacia „La Ursu”, Piața-mare.

I. B. Misselbacher sen.

Gust. Meltzer, strada Cisnădiei și strada

Gusteritei 25.

Prima fabrică transilvană de stearin, str.

Cisnădiei.

În Sighișoara: farmacia W. Lingner.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani, registre și docu-
 mente în toate mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri ieftine.

Pentru edificiile comunale, de matriculă și
 parochiale cu prețuri reduse și pe lângă
 platire în rate.

A se adresa la:

Prima fabrică trans. priv. ces. și reg.
 de casse de fer și oțel

a lui

131 3—

A. G. ÖSZY, jun.,

Sibiu — Nagyszeben.

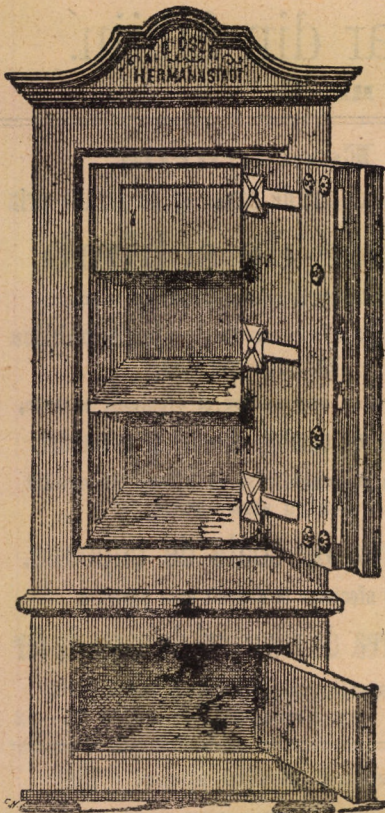
Depotul:

Piața Hermann,
 pal. Habermann.

Fabrica:

Str. Măcelarilor Nr. 30,
 vis-à-vis de Catedrală.

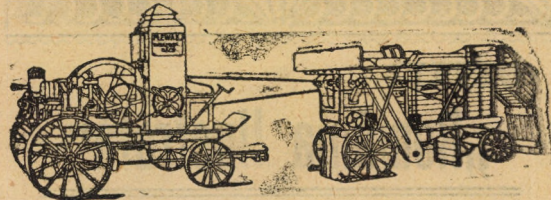
Preț-curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

B. DÉNES, BUDAPESTA,

VI., Váci körút 61.

Representanța generală și depositul fabricii ces. și
 reg. priv. de mașine și motoare a lui Brauner
 & Klasek, urmașul ing. E. Plewa

recomandă motoare stabile cu benzin, gaz și
 vapor cu 2—100 HP. Locomobile cu benzin
 de 2—20 HP. Schițe pentru tragerea gazului în
 ori-ce mărime. Spesele motrice 2—3 bani per HP.
 și oră. Prețuri ieftine. Plătiri favorabile.

Preț-curant gratis.

Se caută reprezentanți solizi în provincie.

79 10—12

Bolnavilor

de lupus și de muschiu de piele
 le împărtășesc deslușiri gratuit, cum
 am aflat eu vindecarea mea.

91 12—19

Marienne Miohl,

Viena, V., Pilgramgasse 6.

Informații rog numai în limba germană.

Publicare.

Comuna **Cornăţel** (Hortobágyfalva comit. Szeben) doreşte a edifica un local de ospătărie comunală, pentru care scop ar tocmai un întreprinzător, căruia i-ar da pe mai mulţi ani în arândă localul împreună cu dreptul de cârcimărit, dacă se va deobliga a suporta spesele de clădire.

Doritorii au a se prezenta personal Duminică în 9 Iulie a. e. st. n. la 2 ore p. m. în cancelaria comunală din Cornăţel, unde se poate privi planul şi preliminarul speselor de zidire.

Cornăţel, în 30 Iunie 1905.

136 1—1

Primăria comunală.

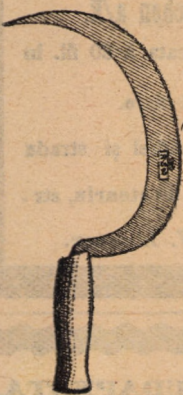
Cea mai bogată baie feruginoasă în acid carbonic şi baie de nămol, idroterapie raţională, cură de zăr şi lapte.

DORNA

în Carpaţii Bucovinei,
staţie a căilor ferate, situată la confluenţa Dornei
şi Bistriţei-aurii

Palate monumentale de cură, apaducte din izvoare alpine, canalisaţie, lumină electrică, cale pentru biciclete, concerte ale muzicii militare dela regimentul din Bistriţa, excursiuni în România, Transilvania şi Ungaria apropiată cu trăsura, călare şi pe plute.

Succese splendide la boale de nervi, boale femeieşti şi cele de inimă, în anemie, arterioscleroză şi exodate. Prospekte gratis. Informaţiuni medicale se pot lua la medicul stabilimentului de băi cons. imp. Dr. Arthur Loebel. 105 10—10

Seceri

în cea mai
bună calitate
stiriană.

Carol F. Jickeli
Sibiu.

137 1—

CETIŢI

„România Ilustrată”

singura revistă mare, enciclopedică, ilustrată şi de actualitate.

Pe lângă o materie literară din cele mai variate şi datorită celor mai distinşi şi gustaţi scriitori români, ca Coşbuc, Davila, Antemireanu, Tutoveanu, Dr. Grigorevitz, Radu Rosetti, Sadoveanu etc., revista „România Ilustrată”, care apare în Bucureşti, sub direcţiunea dlui Ioan Rusu Abrudeanu, conţine în fiecare număr între 40 şi 50 de ilustraţiuni de actualitate din ţeară şi străinătate.

„România Ilustrată” este cea mai răspândită şi mai apreciată revistă de familie. Apare odată pe lună în câte 4 coale.

Costul abonamentului — 24 lei pe an şi 12 lei pe jumătate de an — se poate trimite cu mandat postal pe adresa: Administraţia revistei „România Ilustrată”, Bucureşti, str. Regală Nr. 1. 130 3—5

Odată dat cu

SĂPUN-SCHICHT

(Săpun cu semnul „cerb” sau „cheie”)

substitue datul de

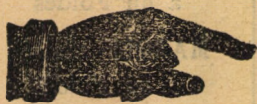
două-ori cu săpun comun.

135 a 1—39

Săpunul-Schicht e cel mai bun şi în folosinţă cel mai ieftin.

În atenţiune binevoitoare!

Fiecare artist şi specialist are ocazie de a putea alege un bun

Clavir,

Mignon,

Pianino,

Harmonium,

în salonul de clavire al lui F. A. Kauffmann şi se recomandă cu căldură olavirele cu mecanică de repetiţie cu deosebire acelor pianişti, cari ştiu preţul modului de joc foarte neted, uşor, favorabil în măsură mare pentru baterea şi tehnica jucătorului.

Mechanica de repetiţie este indispensabilă nu numai pentru ori-ce sală mai mare de concert, ci s'a dovedit şi ca foarte durabilă şi cu deosebire foarte rezistentă şi contra influenţelor esterne, »praf« etc.

În salonul de clavire al lui F. A. KAUFFMANN, Piaţa-mare nr. 14. (în vechiul edificiu al comandai de corp), intrarea în Armbrustergasse.

Sunt în toată vremea în deposit olavire folosite, trase de nou cu piele, şi se iau reparaturi de specialitate de ori-ce soi în execuţia cea mai solidă.

13 14—26

Tot acolo

»representanţa exclusivă« pentru Transilvania a firmei: F. Robert Reinhold, proprietarul mai multor distincţii înalte şi membru al comitetului şcolii societăţii fabricanţilor de clavire din Viena.

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi ipotecare pe anuităţi.

Scrişuri funciare, scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cauciune şi vadiu şi ca cauciuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plăteşte institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent contra întabulări şi altă garanţă.

Esecutarea

de fiecare afacere de bancă şi de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condiţiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea şi vânzarea de efecte publice monede străine,

răscumpărarea cupoanelor şi efectelor sortate,

încasarea de cambii, checuri şi asemnări,

predarea de asemnări şi bilete de credit pentru străinătate,

îngrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

închirierea de resorturi de casse de fer

(safe deposits), sigure contra incendiului şi a spargerii, etc. 1 26—52

Informaţiuni amenunţite se dau cu bunăvoinţă şi fără spese.